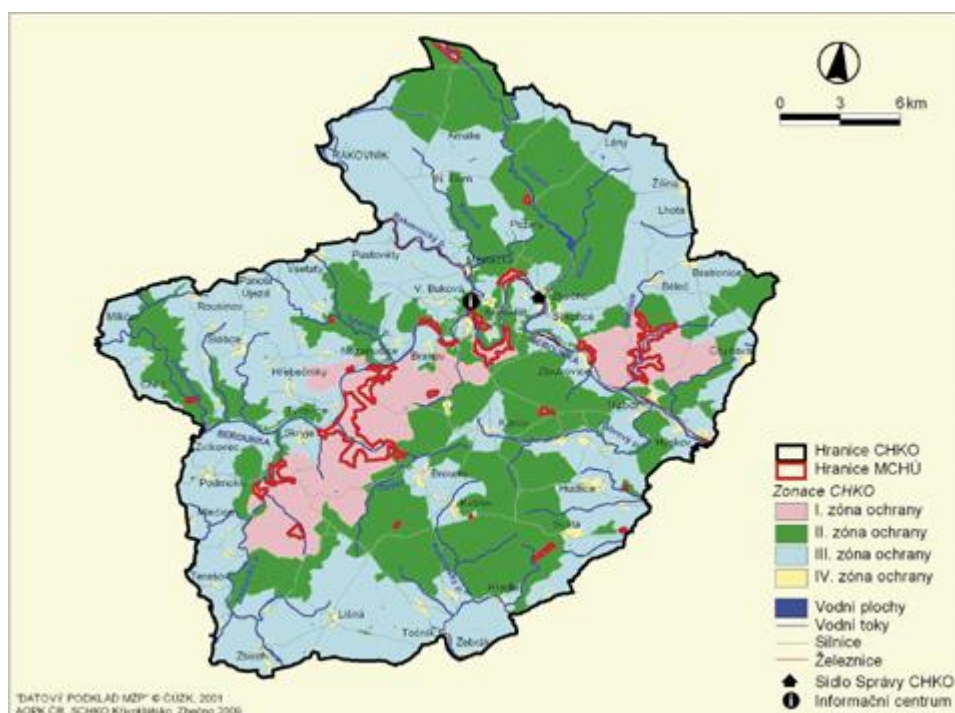

Mapa CHKO Křivoklátsko. ©ČÚZK

Charakteristika a klima

CHKO Křivoklátsko se nachází na západním okraji středních Čech. Do jejích hranic spadá část kraje Středočeského a Plzeňského, konkrétně oblasti okresů Rakovník, Beroun, Kladno, Plzeň-sever a Rokycany. Chráněnou krajinnou oblastí se stala dne 24. 11. 1978 výnosem Ministerstva kultury ČSR č. j. 21 972/78, od roku 1877 patří mezi biosférické rezervace UNESCO. (Hůla 2009) Celková rozloha je 62 792 ha, z toho 1202 ha patří 24 maloplošně chráněným celkům. (AOPK ČR 2013) Geologickým podložím je asi ze tří čtvrtin barrandienské svrchní proterozoikum, jehož základem jsou převážně břidlice a droby. Dominantami terénu jsou také tzv. buližníky (silicity) a vulkanity (spility). (Němec a Ložek 1996)

Dalším geologicky důležitým obdobím je střední kambrium, kdy se z pánve především v jihozápadní části území stalo mořským dnem. V usazených sedimentech se podařilo nalézt téměř 30 druhů trilobitů. Tyto nálezy jsou z většiny prací paleontologa J. Barranda. (Hůla 2009) Na konci kambria proběhla rozsáhlá vulkanická činnost, jejímž výsledkem je komplex křivoklátsko-rokycanského pásma. (Hůla 2009) Z pohledu geomorfologie patří CHKO do celku Křivoklátské vrchoviny, malá část na jihozápadě pak připadá na Plaskou pahorkatinu. Nadmořská výška se pohybuje mezi 223 a 616 m n. m. (Patzelt et al. 2009) Reliéf je hodně vertikálně členitý. Příroda zde je určena dvěma hlavními fenomény. Prvním z nich je říční fenomén, řeka Berounka vytvořila v průběhu posledních tisíciletí kaňon s ostře stoupajícími stěnami. Vedlejší přítoky tvoří údolí se zachovanými meandry a údolními nivami.

Řeka Berounka a její kaňon. Foto: P. Hůla

Druhý fenomén se označuje jako vrcholový, jde o bezlesé svahy vrcholů, zavedl se pro ně místní termín „pleš“. (AOPK ČR 2013) Klimaticky se oblast řadí do mírného pásu, mezoklima je silně ovlivněno říčním fenoménem, v jehož důsledku se projevuje inverzní efekt a slabá výměna vzduchu v horizontálním i vertikálním směru. Průměrná roční teplota se pohybuje kolem 8°C, průměrně množství srážek je asi 530mm. (Roleček 2012) Mikroklima se různí v závislosti na velké rozmanitosti stanovišť, najdeme zde stinné rokle i exponované skalní hrany, to vše s rozdílnou orientací ke světovým stranám.

Vegetace a flóra

Místní vegetace se člení do mnoha skupin, prvním faktorem dělení je zeměpisná šířka. V severní části se vyskytují až druhy podhorské, v jižních částech pak druhy teplomilných společenstev. Celkem bylo na území zjištěno při výzkumu RNDr. J. Kolbeka CSc. Přes 1800 rostlinných druhů. (AOPK ČR 2013)

Lesy

Přes 60% je zalesněno, což je velmi nadprůměrné číslo na území ČR. Nejčastějším společenstvem jsou dubohabřiny, na mnoha místech dominuje nepůvodní druh, habr obecný (*Carpinus betulas*). Na náplavách řeky vznikly světlé doubravy s mochnou bílou (*Potentilla alba*), ve vyšších polohách přechází v kyselé doubravy. Významně plošně zastoupené jsou také lipové bučiny. Na skalních stráních převažují habrové javoriny. Typickým lesním společenstvem jsou suťové lesy vyskytující se na skalnatých stráních, často za přítomnosti tisu červeného (*Taxus baccata*). K zalesněným územím patří hájová květena s kyčelnicí devítilistou (*Dentaria enneaphyllos*), která je erbovní rostlinou Správy CHKO Křivoklátsko, kokoříkem vonným (*Polygonum odoratum*), jaterníkem podléškou (*Hepatica nobilis*) nebo mařinkou vonnou (*Galium odoratum*). (Hůla 2009)

Kyčelnice devítilistá (*Dentaria enneaphyllos*). Foto: P. Hůla

Bezlesí

V místech prvotního bezlesí můžeme najít skalní stěny, suť a již zmiňované pleše. Jedná se o enklávy nelesní vegetace s xerofytním charakterem, které se nachází na exponovaných svazích. (AOPK ČR 2013) Na těchto specifických stanovištích rostou charakteristické druhy uzpůsobené extrémním podmínkám, jako koniklec jarní (*Pulsatilla pratensis* subsp. *nigricans*), tařice skalní (*Aurinia saxatilis*), kavyl Ivanův (*Stipa pennata*), chrpa chlumní (*Centaurea triumfettii*), bělozářka liliovitá (*Anthericum liliago*), kamejka modronachová (*Lithospermum purpureocaeruleum*) nebo třemdava bílá (*Dictamnus albus*). Mohli bychom najít i vzácný chruplavník rolní (*Polyspermum arvense*). Na severních stěnách skal se můžeme setkat se společenstvy pěchavy vápnomilné (*Sesleria caerulea*) a lomikamene vždyživého (*Saxifraga paniculata*). Ten je reliktem doby ledové. (Patzelt et al. 2009)

V místech sekundárního bezlesí se nalézají květnaté louky s mochnou bílou (*Potentilla albae*), v nivách potoků pak i louky vlhké, jejichž degradací vznikají tzv. tužebníková lada. (AOPK ČR

2013) Z doby baroka se zachovaly malé plošky – lesní loučky – většinou v tzv. luzích podél potoků. Na těchto zajímavých stanovištích nacházíme prvosenku jarní (*Primula veris*), prvosenku vyšší (*Primula elatior*), všivec lesní (*Pedicularis sylvestris*), hadí mord nízký (*Scorzonera humilis*) a kosatec sibiřský (*Iris sibirica*). (Patzelt et al. 2009) V nivách vodních toků potkáme psárkové louky, na šterkopiscích se daří ovsíkovým loukám. K botanicky zajímavým patří druhově bohaté kostřavové louky s mochnou bílou (*Potentilla alba*), vstavačem kukačkou (*Orchis morio*) či vstavačem osmahlým (*Orchis ustulata*). (Hůla 2009)

Vodní společenstva

Ve vodních tocích se nachází i mnohá vodní společenstva rostlin. Na území se pak nachází desítky druhů chráněných zákonem a uvedených v Červeném seznamu ČR. Mezi nejzajímavější patří kriticky ohrožená vratička měsíční (*Botrichium matricariifolia*), hořeček ladní pobaltský (*Gentianella campestris subsp.baltica*), který má v ČR pouze 2 lokality výskytu, nebo hořec hořepník (*Gentiana pneumonanthe*). Ten je bohužel na okraji vymření. (Hůla 2009)

Zaujmout může i křivoklátská mykoflóra, jako příklad slouží rašeliníšní druh klouzek žlutavý (*Suillus flavidus*) nebo na řešetlák vázaná vzácná káčovka ploská (*Biscogniauxia simplicior*). (Roleček 2012)

Fauna

Živočichové jsou z většiny zástupci středoevropské teplé lesní fauny. A právě zachovalost zdejších lesů poskytuje útočiště velmi bohaté škále živočichů. Na Křivoklátsku se vyskytuje 24 kriticky ohrožených, 60 silně ohrožených a 60 ohrožených druhů živočichů. (AOPK ČR 2013)

Savci

Z dob středověku se stále zachovává vysoký počet lovné zvěře. Dominantním druhem je jelen evropský (*Cervus elaphus*), hojný je srnec obecný (*Capreolus capreolus*) a prase divoké (*Sus scrofa*). Nepůvodní druhy jako daněk skvrnitý (*Dama dama*), jelen sika (*Cervus nippon*) a muflon (*Ovis musimon*) zvětšují skupinu kopytníků a mají neblahý vliv na exponovaná společenstva. (Patzelt et al. 2009) Z menších savců stojí za zmínku šelma jako jezevec lesní (*Meles meles*) nebo liška obecná (*Vulpes vulpes*), ojediněle se objevuje i vydra říční (*Lutra lutra*). (Němec a Ložek 1996) Zástupci drobných savců jsou netopýři, a to netopýr velkouchý (*Myotis bechsteinii*), n. stromový (*Nyctalus leisleri*) a n. ušatý (*Plecotus auritus*), byl zde objeven i netopýr menší (*Myotis alcathoe*). (Patzelt et al. 2009) Zajímavý hlodavci jsou zastoupeni plchem velkým (*Glis glis*) a myškou drobnou (*Micromys minutus*). (AOPK ČR 2013)

Ptáci

Dubové bučiny jsou vhodným místem k uhnízdění mnoha druhů ptáků, např. luňáka červeného (*Milvus milvus*), včelojeda lesního (*Pernis apivorus*) či jestřába lesního (*Accipiter gentilis*). (AOPK ČR 2013) Velký počet druhů je z čeledi datlovitých, datel černý (*Dryocopus martius*), strakapoud velký (*Dendrocopos major*), strakapoud malý (*Dendrocopos minor*), s. prostřední (*Dendrocopos medius*), žluna šedá (*Picus canus*) a ž. zelená (*Picus viridis*), dále např. krutihlav obecný (*Jynx torquilla*). (Hůla 2009) Skalní výchozy jsou hnízdištěm výra velkého (*Bubo bubo*) a poštolky obecné (*Falco tinnunculus*). Xerofytní pleše obývá pěnice vlašská (*Sylvia nisoria*), pěnice hnědokřídla (*S. communis*) a řuhák obecný (*Lanius collurio*). (AOPK ČR 2013) Na Křivoklátsku se nachází významné hnízdiště čápa černého (*Ciconia nigra*), ze sov zde hnízdí kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*) vzácně i sýc rousný (*Aegolius funereus*). Mezi pěvce řadíme žluvu hajní (*Oriolus oriolus*), lejska bělokrkého (*Ficedula albicollis*) a l. malého (*F. parva*) a mnoho dalších. Tažní dravci se také uchylují do CHKO Křivoklátsko, je šance zde zastihnout orlovce říčního (*Pandion haliaetus*), vzácně zde hnízdí orel mořský (*Haliaeetus*

albicilla). U vodních ploch se často objevuje skorec vodní (*Cinclus cinclus*) nebo ledňáček říční (*Alcedo atthis*). (Hůla 2009)

Obojživelníci, plazi a ryby

Vlhká stanoviště poblíž vodních toků a ploch vyhovují obojživelníkům. Významný je výskyt kuňky žlutobřiché (*Bombina variegata*), tří druhů čolků, vzácného čolka velkého (*Triturus cristatus*) nevyjímaje, a velké populace mloka skvrnitého (*Salamandra salamandra*). Z plazů objevíme převážně ještěrky, zejména ještěrku zelenou (*Lacerta viridis*) a j. živorodou (*Zootoca vivipara*). I hadi zde mají své zastoupení, jsou tu nejen užovky hladká (*Coronella austriaca*) a podplamatá (*Natrix tessellata*), ale i zmije obecná (*Vipera berus*). Z velkého počtu potoků a vodních ploch obecně vyplývá, že je oblast velmi bohatá na různé druhy ryb. Ze zajímavějších druhů je to vranka obecná (*Cottus gobio*) či střevle potoční (*Phoxinus phoxinus*). Na jedné izolované lokalitě žije pak i mihule potoční (*Lampetra planeri*). (Patzelt et al. 2009)

Bezobratlí

Suťové smíšené lesy se na Křivoklátsku vyznačují velkým výskytem měkkýšů. Tento fakt spolu s paleontologickým výzkumem dokazují velkou zachovalost lesů v podobě přirozených společenstev. Ze zmíněných měkkýšů se zde setkáme např. s vřetenatkou rovnoústou (*Cochlodina orthostoma*) a vřetenatkou šedavou (*Bulgarica cana*) (Hůla 2009), jehlovkou hladkou (*Platyla polita*) nebo žebernatěnkou drobnou (*Ruthenica filograna*). (Roleček 2012) Unikátem je neoendemický druh povodí Berounky, vřetenatka lesklá (*Bulgarica nitidosa*). (Němec a Ložek 1996) I k typickým skalním biotopům patří některé druhy měkkýšů, např. vrkoč horský (*Vertigo alpestris*) a vrkoč lesní (*V. pusilla*). Na skalních stepích můžeme najít zrnovku *Pupilla triplicata* či vřetenatku českou (*Alinda biplicata bohemica*). Vzácným druhem je velevrub tupý (*Unio crassus*), který se vyskytuje v Klíčavském potoce. Několik dalších toků, hlavně ty nejčistší z nich, obývá rak kamenáč (*Austropotamobius torrentium*), hojnější je výskyt raka říčního (*Astacus astacus*) a ve stojatých vodách narazíme na raka bahenního (*A. leptodactylus*). (Patzelt et al. 2009)

Členovci

Na Křivoklátsku najdeme velké množství vzácných členovců. Je to dáno hlavně výskytem vzácných stanovišť, od suťových stepí přes pleše a jiné xerofytní oblasti.

Typickými pavouky jsou skálovka (*Zelotes puritanus*), pavučenka (*Erigonoplus jarmilae*) a cedivka (*Altella biuncata*). Významnými xerothermními druhy jsou stepník rudý (*Eresus cinnaberinus*), šplhalka tmavá (*Anyphaena furva*) nebo skákavka hladká (*Neon levis*). Z vzácných pavouků zde můžeme najít stepníka černonohého (*Eresus sandaliatus*) a specialistu slíd'áka skvrnitého (*Arctosa maculata*), známého spíše z Podbeskydí. Křivoklátsko je jedinou lokalitou výskytu pavouka plachetnatky (*Porrhomma rosenhaueri*). (Roleček 2012), (Patzelt et al. 2009)

Do skupiny pavoukovic patří i sekáči, mezi významné reliktní druhy žijící v biotopu kamenných moří patří žláznatka (*Nemastoma triste*) a klepítník členěný (*Ischyropsalis hellwigi*). (Patzelt et al. 2009)

stepník černonohý (*Eresus sandaliatus*).

Foto: P. Hůla

Významně zastoupena je i skupina motýlů, žijí zde např. otakárek fenyklový (*Papilio machaon*) i otakárek ovocný (*Iphiclide podalirius*), bělopásek dvouřadý (*Limenitis camilla*), ale i modrásci, a to bahenní (*Maculinea nausithous*), očkovaný (*M. teleius*) a rozchodníkový (*Scoliantides orion*). (AOPK ČR 2013)

Z ohrožených motýlů zde žije modrásek černoskvřinný (*Maculinea arion*), batolec duhový (*Apatura iris*), b. červený (*A. ilia*) či bělopásek topolový (*Limenitis populi*). (Roleček 2012) (Patzelt et al. 2009) Noční motýli mají také své typické zástupce, najdeme zde strakáče březového (*Endromis versicolora*), hřbetozubce mnišího (*Odontesia karmelita*), šedavku bučinovou (*Apamea illyria*) a další. (Roleček 2012) Unikátem je stálá populace travařky ozdobné (*Staurophora celsia*), jejímž dalším nejbližším místem výskytu je jižní Morava. (AOPK ČR 2013)

Jako zástupce rovnokřídlých je třeba zmínit saranči modrokřídrou (*stenobothrus nigromaculatus*). (Němec a Ložek 1996)

Mezi brouky s potravní specializací patří všechny zde nalezené druhy nosatců potravně vázané na tařici skalní, dále klikoroh šťavelový (*Donus oxalidis*), krytonosec cibulový (*Oprohinus suturalis*), ohrožení nosatečci *Phytobius leucogaster* a *Pelenomus canaliculatus* a další. Unikátní je výskyt nosatčíka *Apion rugicollis* i nosatčíka *Apion sedi* specializovaného na rozchodníky. Na chrastavce je vázán kraseček *Trachys troglodytes*. (AOPK ČR 2013)

Z dřepčίκů nalézáme *Longitarsus niger* či *Chaetocnema aerea*. Dalším vzácným druhem je kraseček *Aphanisticus pusillus*. Objevují se zde i fytofágní brouci rákosníčci z rodů *Plateumaris* a *Donacia*, narazit můžeme i na vzácného vrubounovitého brouka chrobáka vrubounovitého (*Sisyphus schaefferi*). Mandelinky jsou zastoupeny druhem *Galeruca laticollis* a patří k nim i krytohlav *Cryptocephalus octomaculatus*, jehož výskyt je zaznamenán jen zde a v okolí hradu Krašova. (AOPK ČR 2013), (Patzelt et al. 2009)

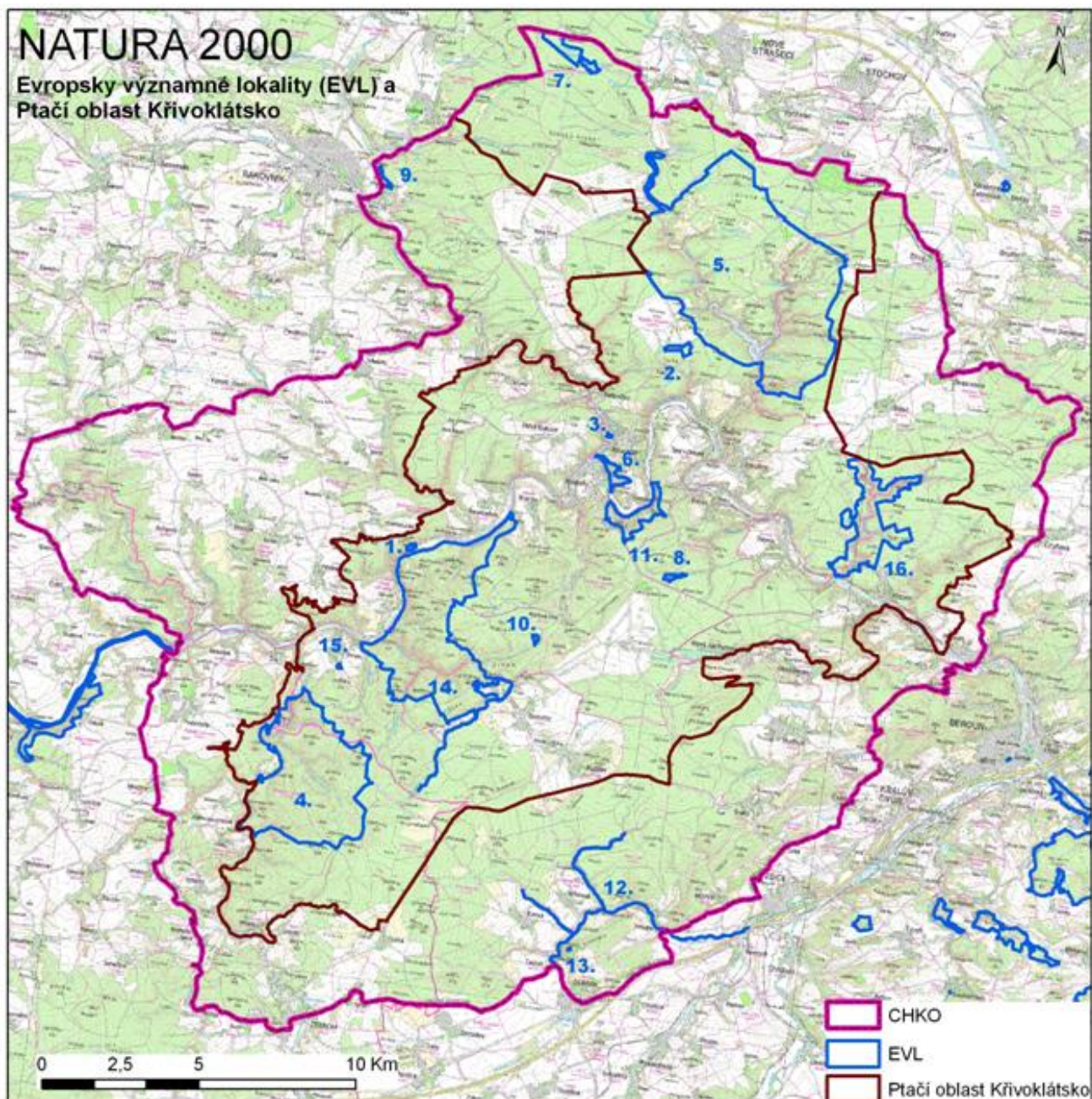
Na stanovištích suťových lesů se hojně vyskytují střevlíci, pro ilustraci *Harpalus cordatus*, vousáč rezavý (*Leistus rufescens*), úzkoštítník zúžený (*Cychnus attenuatus*) nebo reliktní střevlíček *Leistus montanus*. (Němec a Ložek 1996)

Nejpočetnější skupinou jsou xylofágní brouci, z čeledi tesaříkovitých (*Cerambycidae*), která má v ČR zastoupení 184 druhů, jich celých 137 žije na Křivoklátsku. (Hůla 2009) Nejzajímavějšími z nich jsou tesařík obrovský (*Cerambyx cerdo*), t. broskvoňový (*Purpuricenus kaehleri*), *Pogonocherus ovatus* nebo *Acanthocinus reticulatus*. Velmi významným druhem je tesařík *Phymatodes pusillus*, jeho nominátní forma *P. pusillus pusillus* byla totiž nalezena zatím jen na Křivoklátsku. (AOPK ČR 2013)

Byly zde zaznamenány i pralesní druhy, a to zejména někteří vzácní kovařící. Zvláště chráněný páchník hnědý (*Osmoderma eremita*) zde žije stejně jako náš největší brouk roháč obecný (*Lucanus cervus*). (Patzelt et al. 2009)

Důvody ochrany

Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko má hned několik zásadních důvodů hovořících pro ochranu jejího území. Nachází se zde 24 maloplošně chráněných oblastí (přírodní rezervace a památky a národní přírodní rezervace), z toho deset z nich je na národním seznamu lokalit významných pro celou Evropu (EVL). Navíc je do hranic CHKO zahrnuta i ptačí oblast evropského programu NATURA 2000. (Patzelt et al. 2009) Co také stojí za zmínku je fakt, že většina chráněných území Evropy je ve vysokohorských oblastech. Zachovalých ekosystémů na stupni pahorkatin však nalezneme málo. I proto by mělo být toto území chráněno.

Mapa CHKO Křivoklátsko a jejích evropsky významných lokalit (AOPK ČR 2013)

Kladné faktory

Hlavními příčinami vzniku a uchování těchto přírodně velmi zajímavých podmínek jsou především dva jevy. Jednak samotný morfologický ráz krajiny ovlivněný již v úvodu zmíněnými fenomény (řiční, vrcholový) vázanými na řeku Berounku a její povodí, dále pak příznivé historické podmínky. (Hůla 2009) Hustota osídlení byla v této oblasti vždy malá. Ať už mluvíme o paleolitu nebo době bronzové, důkazů o stálém pobytu lidí zde nacházíme poskrovnu. V raném středověku území Křivoklátska využívali Přemyslovci jako lovecký hvozď. Postupně se zde budovaly hrady, kterých tedy nebylo málo. Křivoklát, Hlavačov, Týřov, Jivno, Jenčov, Žebrák, Točnick, Nižbor, Krakovec a Velíz (Patzelt et al. 2009), to je úctyhodně dlouhý seznam na území o 628 km². Přesto, že počet zde žijících lidí mnohonásobně vzrostl, příroda zůstala téměř netknutá. Je to dáno tím, že kolonizace byla plně podřízena zachování celistvosti lesů, které sloužily jako královské lovecké revíry, a to až do počátku 17. století. Po třicetileté válce připadlo území šlechtě, která měla velké zkušenosti se zemědělstvím za hranicemi. Jejich péče proto velmi pozvedla stav Křivoklátska.

Největší změny nastaly za majitele Karla Egona I. z Fürstenberka, který provedl několik podstatných zásahů. (Patzelt et al. 2009) Většina z nich se týkala zemědělství, především pak využití slunných svahů ke zřízení ovocných sadů a přechod z úhorového zemědělství na rotační systém střídání plodin. (AOPK ČR 2013) Co ale mělo největší dopad na ráz krajiny Křivoklátska, bylo rozhodnutí zmenšit lesní plochy po větrné kalamitě v polovině 18. století. Došlo ke zvětšení nebo zavedení nových polních enkláv, na kterých byly zřízeny hospodářské dvory. (AOPK ČR 2013) Tak se zmenšilo riziko kalamit v důsledku celistvých lesních ploch, stejně jako riziko erozí velkých lánů polí. Průmysl této doby ovšem neměl moc pozitivní vliv na stav lesů, do poloviny 19. století byly hutnickým průmyslem poptávány hlavně listnaté stromy, od této doby se – hlavně díky rychlosti růstu – vysazovaly smrkové monokultury. (AOPK ČR 2013)

Záporné faktory

Po vzniku Československé republiky se ale většinou rozumné hospodaření šlechty ztratilo v nenávratnu. Došlo k pozemkové reformě, při které bylo území rozprodáno soukromníkům. V 50. a 60. letech byla zkáza dokonána, a to ve chvíli, kdy nebyl pozemek ve vlastnictví státu ani udržován. Při následné kolektivizaci dochází ke sjednocování dílčích majetků do družstev, až nakonec celé území patří státnímu statku. Výnosy ze zemědělských ploch rostou, ovšem za cenu použití velkého množství chemických hnojiv a zvětšování kompaktních celků orné půdy. Dochází ke zhoršení erozních podmínek, a dokonce k rozorávání zatravněných ploch v nivách potoků. Následky byly rychle rozpoznatelné, drastický úhyn drobné zvěře, hmyzu a ptáků na sebe nenechal dlouho čekat. (AOPK ČR 2013)

Ani návrat tržního hospodářství a opětovné rozdrobení území na menší celky ale nemá moc blahý vliv. Především vlastníci větších ploch mají tendence je spojovat v kompaktní lukrativní celky, organických hnojiv v důsledku menších počtů chovné zvěře ubývá a i přes statut CHKO se někteří stále snaží rozorávat travnaté porosty, které snižují hodnotu jejich pozemků. (AOPK ČR 2013)

Lesnické hospodaření v oblasti je ovlivněno z velké části faktem, že 80% lesů patří státnímu podniku Lesy ČR. Ač se v posledních letech stává prioritou státního lesnictví přírodě blízké hospodaření dané i lesním zákonem (AOPK ČR 2013), správce CHKO, Petr Hůla zmiňuje, že hospodaření státního podniku probíhá prostřednictvím vypisování výběrových řízení, u nichž je jediným kritériem nejnižší cena. (Hůla 2009) Těžební výnosy jsou pak podle něj jediná hodnota, která najaté firmy zajímá, bez ohledu na původ dřeva.

V neposlední řadě je velkým problémem CHKO Křivoklátsko vysoký stav spárkaté zvěře. Tento stav je dán několika faktory. Prvním z nich je nepřítomnost přirozeného predátora, velké šelmy (medvědi, vlci, rysové) byly vyhubeny již v 17. století. (AOPK ČR 2013) Od té doby závisí počet jedinců spárkaté zvěře pouze na hospodaření člověka. Jenže ze známého důvodu, totiž toho, že Křivoklátsko bylo královským loveckým revírem, se do lesů nasadily ještě nepůvodní druhy jako muflon, daněk skvrnitý nebo sika japonský. Ke konci 20. století pak nastává „zlatý věk myslivosti“, kdy zemědělské a lesnické hospodaření ustupuje zájmům loveckým. (AOPK ČR 2013) Jsou vybíjeni především trofejoví jedinci a dochází tak k posunu poměru pohlaví do nepříznivých čísel. (Hůla 2009) V důsledku lovu samců se přemnožuje spárkatá zvěř, jejíž sčítání je ještě navíc podhodnocováno, jak ukázal průzkum zaměstnanců CHKO. (Hůla 2009) Přitom dopad přemnožené spárkaté zvěře na lesní ekosystémy a biodiverzitu vůbec je znám velmi dobře. Mimo jiné byla na žádost CHKO Ústavem pro výzkum lesních ekosystémů s.r.o. vypracována studie „Inventarizace škod zvěří v lesních porostech“. Podle této studie je silně poškozována centrální část oblasti, kde se vyskytují nejcennější biotopy, a okusem a loupáním jsou poškozeny více než tři čtvrtiny listnatých stromů, což je silně nadprůměrné číslo. (AOPK ČR 2013)

Řešení

Všechny výše uvedené problémy jsou dlouhodobě zakonzervovány a jejich změna se bude vždy zdát radikální. Ale v první řadě je třeba zastavit trend vytváření jednolitých zemědělských ploch a zaměřit se na návrat k mozaikovitosti přírody. Také je třeba začít vysazovat více druhů plodin a tyto postupně obměňovat, pokusit se nahradit chemická hnojiva organickými, případně spojit zemědělství s chovem dobytka. Bylo by vhodné a přínosné věnovat větší pozornost výběrovým řízením na lesní práce, především z hlediska dlouhodobých cílů, jako je zachování druhové rozmanitosti, omezit těžbu dřeva v oblastech, kde není těžba dočasně vhodná a zajistit podmínky pro přirozenou obnovu lesa. A hlavně je třeba snížit stavy spárkaté zvěře, zaměřit se na lov především samic a mláďat, provádět pravidelná a pravdivá sčítání. Také by bylo dobré přehodnotit rozmístění hranic jednotlivých honiteb, které neodpovídají přirozeným migračním a teritoriálním potřebám zvířectva. Je nutné vytvořit plán chovu zvěře jelení, srnčí a černé, ale i ostatních, které nějak narušují biodiverzitu oblasti, byť jen sešlapem pleší nebo jiných suťových a xerofytních stanovišť.

Jedním z řešení – dle mého názoru jedním z nejlepších – by bylo vyhlásit CHKO Křivoklátsko Národním parkem české republiky. Návrh na jeho zřízení se začal projednávat už v roce 2008 a vyvolal velmi rozdílné reakce. V roce 2013 situace vypadá tak, že byl návrh vznesen podruhé a je v jednání krajských zastupitelů. Jeho pozitivní dopad závisí na určení přesných podmínek, na vypracování odborných a vědeckých posudků a studií a na jednotné filosofii dlouhodobých cílů. Nejhorším výsledkem by byla konzervace v dnešní podobě a vytvoření bezzásadových zón. Doufejme, že se podaří najít kompromis, který bude vyhovovat všem zúčastněným, a který především pomůže ochránit tuto tak výjimečnou oblast.

Literatura:

1. NĚMEC, Jan a Vojen LOŽEK. (1996) *Chráněná území ČR I Střední Čechy: CHKO Křivoklátsko*. 1.vyd. Praha: Consult, s. 263-289. ISBN 80-902132-0-0.
2. HŮLA, Petr. (2009) *Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko*. Ochrana přírody. [online]. [cit. 2013-12-05]. Dostupné z: <http://www.casopis.ochranaprirody.cz/clanky/chranena-krajinna-oblast-krivoklatsko.html>
3. AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR (2013) Charakteristika oblasti. *Správa CHKO Křivoklátsko* [online]. c2013 [cit. 2013-12-05]. Dostupné z: <http://krivoklatsko.ochranaprirody.cz/charakteristika-oblasti/>
4. ROLEČEK, Jan. (2012) CHKO Křivoklátsko. [online]. [cit. 2013-12-05]. Dostupné z: http://www.sci.muni.cz/botany/rolecek/CHU_Krivoklatsko.pdf
5. PATZELT, Zdeněk et al. (2009) *Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko. Ochrana přírody a krajiny v České republice* [online]. [cit. 2013-12-05]. Dostupné z: http://www.cittadella.cz/europarc/index.php?p=index&site=CHKO_krivoklatsko_cz